

Akustická detekce rozbití skla

Bc. Jaroslav Čmejla, doc. Ing. Zbyněk Koldovský, Ph.D.

Abstrakt

Práce se zabývá problematikou klasifikace akustické události – rozbití skla. Je v ní vysvětleno několik stěžejních pojmů, které jsou nezbytné pro zpracování dané problematiky a hlavním výstupem je schéma rozpoznávače rozbití skla. V návrhu rozpoznávače je využito MFCC příznaků a neuronových sítí. V práci jsou mimo jiné formulovány jednotlivé kroky budování rozpoznávače. Dále možnosti nastavení parametrů jednotlivých částí a jejich vlivů na úspěšnost detekce. Pro srovnání jsou uvedeny výsledky trénování neuronových sítí a také výsledky práce detektoru. Některé průběžné výsledky byly prezentovány ve firmě Jablotron Alarms a.s.

Úvod

Zadáním práce bylo navržení metody pro rozpoznávání akustické události – rozbití skla.

Motivací pro vznik práce bylo zadání sestavené firmou Jablotron Alarms a.s. Tato firma se zabývá vývojem a prodejem zabezpečovací techniky. Firma již dodává funkční detektory rozbití skla, ale ty mívají problémy s detekováním speciálních skel (fóliované apod.). Od našeho návrhu očekáváme vyšší variabilitu při rozpoznávání různých druhů skel.

Při zpracování byla čerpána inspirace z již vyřešených úloh rozpoznání řeči. V našem návrhu jsme využili technologie umělých neuronových sítí a MFCC příznaků.

Experiment a metody

Pro zpracování bylo potřeba nalézt nahrávky zvuků rozbití skel. Nahrávky analyzovat a nalézt jejich typické vlastnosti. Autentičnost nalezených nahrávek byla ověřena porovnáním s vlastními záznamy.

Výsledný detektor rozpoznává signál ve 2,5 vteřinovém okně. Signál v rámci okna je segmentován po 800 vzorcích, detektor snímá 16kHz vzorkovací frekvencí. Z každého segmentu jsou extrahovány příznakové vektory. Ty jsou dále upraveny a slouží jako vstup do neuronových sítí.

Detektor se skládá ze 2 klasifikátorů. Jeden z nich klasifikuje na základě vývoje energie v čase. Druhý na základě spektrálního rozložení jednotlivých segmentů. Výstupem z obou klasifikátorů je hodnota, která je určena pravděpodobností s jakou dané charakteristiky odpovídají zvukům rozbití skla. V případě, že výstupy z obou částí najednou splňují definovaná kritéria, tak detektor zareaguje spuštěním „alarmu“.

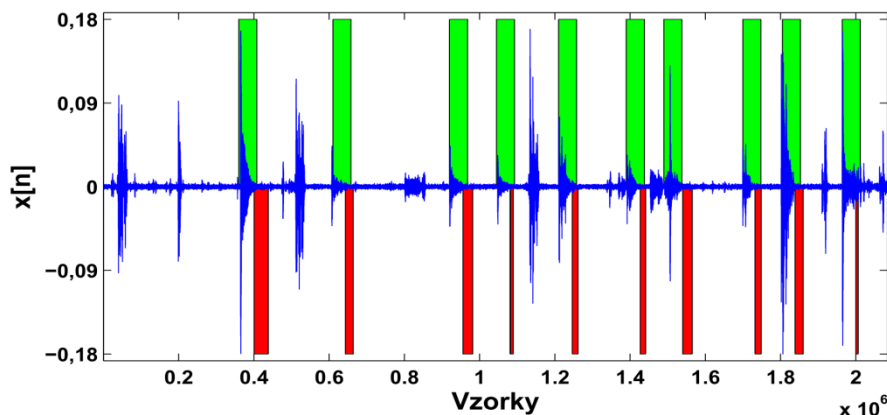
Měření uvedené v tabulce č.1 ukazuje výsledek trénování neuronové sítě, která slouží ke klasifikaci spektrálního rozložení. Měření bylo prováděno pro různé struktury neuronových sítí a pro různá nastavení generátoru příznakových vektorů.

Tabulka 1. Výsledky měření chybovosti sítě po 200 epochách. V závorce je uvedený počet neuronů ve skrytých vrstvách. lin. – Lineární rozdělení MFCC filtrů, kva. – Kvadratické rozložení MFCC filtrů

	(64+64)	(8+4)	(8+4) lin.	(8+4) kva.
Trénovací	4,9%	6,1%	5,1%	5,6%
Testovací	7,1%	6,5%	5,7%	6,3%

Výsledky a diskuze

Výsledek práce je prezentován úspěšnou detekcí testovacího signálu. Detektor snímal běžné zvuky z místnosti a v náhodných intervalech byly ručně spouštěny nahrávky zvuků rozbití skla. Tyto nahrávky nebyly součástí množiny dat, která sloužila k natrénování sítě. Pro klasifikaci byly použity následující neuronové sítě: klasifikace rozložení spektra – (8+4) neuronů lin., klasifikace vývoje energie – (128) neuronů. Nastavení kritérií bylo následující: rozložení spektra – 0,85, vývoj energie – 0,80.

Obrázek 1. Ukázka rozpoznávání testovacího zvukového signálu. Signál je znázorněn modrou spojnici. Zelené sloupce v horní polovině obrázku značí, kde se v signálu nacházejí zvuky rozbití skla. Červené sloupce v dolní polovině obrázku značí, kde detektor rozpoznal zvuk rozbití skla.

Během nahrávání bylo spuštěno deset testovacích nahrávek rozbití skla. Ve všech deseti případech detektor zareagoval spuštěním upozornění.

Závěr

Hlavním výstupem práce je funkční návrh detektoru rozbití skla. Spolu s návrhem jsou v práci uvedeny výsledky měření pro trénování jednotlivých částí detektoru a jejich srovnání včetně uvedených komentářů.

Vedlejším výstupem práce je naprogramovaný software, který má ilustrovat použití námi vytvořeného návrhu v praxi.

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Zbyňku Koldovskému, Ph.D. za neocenitelné rady a pomoc při tvorbě této práce. Dále bych rád poděkoval panu Ing. Jaromíru Šubčíkovi, šéfkonstruktérovi, z firmy Jablotron Alarms a.s. za věcné připomínky a za trpělivost.

Reference

- [1] TUČKOVÁ, Jana. *Vybrané aplikace umělých neuronových sítí při zpracování signálů*. Vyd. 1. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2009. ISBN 978-80-01-04229-8.
- [2] NOUZA, Jan, Zbyněk KOLDOVSKÝ a Robert VÍCH (eds.). *Řeč a počítač: principy hlasové komunikace, úlohy, metody a aplikace : sborník článků*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2009. ISBN 978-80-7372-548-8.
- [3] HUANG, Xuedong, Alex ACERO a Hsiao-Wuen HON. *Spoken language processing: a guide to theory, algorithm and system development*. Upper Saddle River: Prentice Hall, 2001. ISBN 0-13-022616-5.